

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2020 r.

Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, Wydział II Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Izabela Śwital

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2020 r. w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi wierzyciela M. M.

na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań Nowe Miasto i W. w P. – P. Ś. w postaci postanowienia z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie o sygn. akt GKm 367/19 w przedmiocie uzupełnienia postanowienia w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego w zakresie opłaty egzekucyjnej i wezwania wierzyciela do ich zapłaty

przy udziale dłużnika (...) S.A. w P.

postanawia:

1. Uchylić postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań Nowe Miasto i W. w P. – P. Ś. z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie o sygn. akt GKm 367/19 w przedmiocie obciążenia wierzyciela opłatą egzekucyjną i wezwania do jej zapłaty
2. Zasądzić od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 130 zł. tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego, w tym kwotę 80 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego wierzyciela

Sędzia Izabela Śwital

UZASADNIENIE

Postępowanie w niniejszej sprawie zostało zainicjowane skargą wierzyciela M. M. na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań Nowe Miasto i W. w P. – P. Ś. w postaci postanowienia z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie o sygn. akt Km 367/19 w przedmiocie uzupełnienia wcześniejszego postanowienia w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego i obciążenie wierzyciela opłatą egzekucyjną w kwocie 2 479,60 zł. oraz wezwanie wierzyciela do ich zapłaty

Skarżący zakwestionował obciążenie go przedmiotową opłatą w trybie art. 30 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych w sytuacji, gdy organ egzekucyjny uznał przedmiotowe postępowanie za dopuszczalne, wszczął egzekucję i podjął w jej toku kolejne czynności egzekucyjne, potwierdzając tym samym prawidłowość złożonego przez wierzyciela wniosku egzekucyjnego.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Wniesiona w terminie skarga okazała się zasadna.

Podkreślenia wymaga okoliczność, iż kompleksowe ustalenie kosztów postępowania egzekucyjnego przez organ egzekucyjny następuje zawsze po ukończeniu tego postępowania niezależnie od okoliczności ukończenia postępowania - bądź poprzez częściowe lub całkowite wyegzekwowanie świadczenia bądź też poprzez umorzenie postępowania (art. 770 § 2 kpc w zw. z art. 816 § 3 kpc). Rozstrzygnięcie co do wysokości i rozkładu kosztów postępowania egzekucyjnego jest zależne od rzeczywistej przyczyny i konkretnych okoliczności ukończenia

tego postępowania, podlegających badaniu w kontekście przepisów proceduralnych znajdujących zastosowanie do postanowienia w przedmiocie kosztów.

Rzeczywistą podstawą ukończenia postępowania egzekucyjnego w sprawie GKm 367/19 było, jak to wynika z akt egzekucyjnych, stwierdzone w toku postępowania otwarcie wobec dłużnika postępowania sanacyjnego postanowieniem Sądu Rejonowego Poznań Stare Miasto w P. z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie XI GR14/18 (Monitor Sądowy i Gospodarczy nr (...) z dnia 19 maja 2019 r.) które to rozstrzygnięcie stosownie do treści art. 824 § 1 pkt 2 kpc w zw. z art. 312 § 4 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (t.j. Dz. U. 2020 r., poz. 814) winno stanowić podstawę prawną prawomocnej obecnie decyzji Komornika z dnia 2 kwietnia 2020 r. (k. 32 akt komorniczych) o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie GKm 367/19.

Określając w zaskarżonym postanowieniu z dnia 24 kwietnia 2020 r. (k. 36 akt komorniczych) wysokość kosztów postępowania egzekucyjnego w sprawie GKm 37/19 w zakresie opłaty egzekucyjnej na kwotę 2 479,60 zł. i obciążając obowiązkiem jej poniesienia wierzyciela, Komornik Sądowy zastosował art. 30 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (ukk), uznając wszczęcie egzekucji na wniosek z dnia 31 października 2019 r. za niecelowe w okolicznościach sprawy.

Dokonując oceny prawidłowości zastosowania przez organ egzekucyjny w przedmiotowej sprawie art. 30 ukk, należy zacząć od przepisu art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych, zgodnie z którym, w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego z innych przyczyn niż wskazane w ust. 1 powołanego przepisu (umorzenie na wniosek wierzyciela albo wobec jego bezczynności – art. 825 pkt 1 i art. 824 § 1 pkt 4 kpc) komornik pobiera od wierzyciela opłatę (stałą) w wysokości 150 zł., z wyjątkiem przypadków o których mowa w art. 30 ustawy.

Art. 30 powołanej wyżej ustawy (dotyczący wszelkich spraw o egzekucję świadczeń pieniężnych niezależnie od sposobu ich zakończenia) stanowi z kolei, iż w razie oczywiście niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego lub wskazania we wniosku o wszczęcie egzekucji osoby nie będącej dłużnikiem, komornik wydaje postanowienie o pobraniu od wierzyciela opłaty stosunkowej w wysokości 10 % egzekwowanego świadczenia.

Postępowanie egzekucyjne należy uznać za celowe wtedy, gdy podejmowane przez komornika w jego toku czynności służą sprawnemu zaspokojeniu uprawnionego wierzyciela zgodnie z treścią prawidłowego tytułu wykonawczego i są zgodne z przepisami prawa egzekucyjnego. Niecelowość egzekucji będzie zatem zachodzić, gdy już w chwili wszczęcia postępowania egzekucyjnego czynności komornika nie mogły doprowadzić do zrealizowania obowiązku objętego tytułem wykonawczym, zaś wierzyciel jeszcze przed złożeniem wniosku egzekucyjnego mógł się o tym z łatwością dowiedzieć i nie złożyć wniosku. Może to mieć miejsce zarówno wtedy, gdy dłużnik nie dał powodu do wszczęcia egzekucji, dobrowolnie realizując świadczenie stwierdzone tytułem wykonawczym, jak również wówczas gdy celu egzekucji w ogóle nie można osiągnąć z innych powodów, np. wszczęcia egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego pozbawionego wykonalności czy też już wykorzystanego, bądź dotkniętego wadliwością powodującą późniejszy upadek tytułu (por. uchwałę SN z 8 marca 2013 r. III CZP 109/12, OSNC 2013/10/115, podjętą wprawdzie w poprzednim stanie prawnym ale zawierającą w swym uzasadnieniu analizę pojęcia „celowości postępowania egzekucyjnego”).

Ocena celowości wszczęcia postępowania egzekucyjnego w kontekście art. 30 ustawy o kosztach komorniczych choć z oczywistych przyczyn może nie być możliwa w chwili jego wszczynania (okoliczności przesądzające o niecelowości wszczęcia postępowania ujawniają się zwykle w jego toku), w każdym przypadku dokonywana jest jednakże na chwilę jego zainicjowania (por. uchwała SN z 8 marca 2013 r. III CZP 109/12).

Ujawniona przez Komornika na dalszym etapie postępowania egzekucyjnego w sprawie GKm 367/19 bezwzględna przeszkoda do jego wszczęcia w kwietniu 2020 r. (i kontynuowania) w postaci otwarcia wobec dłużnika postępowania sanacyjnego postanowieniem Sądu Rejonowego Poznań Stare Miasto w P. z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie XI GR14/18 (Monitor Sądowy i Gospodarczy nr (...) z dnia 19 maja 2019 r.), musiała skutkować umorzeniem całego postępowania w trybie art. 824 § 1 pkt 2 kpc, wobec jego niedopuszczalności. Powołany przepis art. 312 § 4 prawa restrukturyzacyjnego stanowi bowiem o niedopuszczalności egzekucji - skierowanie egzekucji do majątku dłużnika

wchodzącego w skład masy sanacyjnej oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia na tym majątku jest niedopuszczalne po dniu otwarcia postępowania sanacyjnego.

W okolicznościach badanej sprawy, złożenie wniosku egzekucyjnego w dniu 31 października 2019 r. (2 kwietnia 2020 r. u Komornika P. Ś.) z pewnością nie mogło doprowadzić do zaspokojenia wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym, a to z uwagi na otwarte wobec dłużnika w 2018 r. postępowanie sanacyjne i brzmienie art. 312 § 4 prawa restrukturyzacyjnego. Wszczęcie postępowania egzekucyjnego w przedmiotowej sprawie należy zatem w okolicznościach sprawy istotnie zakwalifikować jako niecelowe.

Należy jednak podkreślić, iż przepis art. 30 ukk wymaga dla jego zastosowania kwalifikowanej formy „niecelowości”, a mianowicie wszczęcie postępowania musi nastąpić „oczywiście niecelowo”. Oczywiście niecelowość wszczęcia postępowania egzekucyjnego ma miejsce wtedy, gdy jest ona widoczna „na pierwszy rzut oka”, bez prowadzenia szczegółowych badań celowości, czyli jej ustalenie nie wymaga dokonywania analizy sprawy pod względem faktycznym lub prawnym (zob. Ireneusz Kunicki, Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz.; Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2018 r.; str. 174).

Tego wymogu nie spełnia - w ocenie Sądu, z przyczyn niżej wskazanych, deklarowany w skardze brak wiedzy wierzyciela w przedmiotowej sprawie o otwarciu wobec dłużnika postępowania sanacyjnego. Wierzyciel wprawdzie mimo braku takiego obowiązku dołączył do wniosku egzekucyjnego odpis z KRS dłużnika, w którym w dziale 6 w rubryce 7 figuruje informacja o otwarciu wobec dłużnika tego postępowania, jednak informacja ta nie została również zauważona w stosownym czasie przez Komornika sądowego, tj. organ powołany do zbadania wniosku egzekucyjnego pod względem formalnym we wstępnej fazie postępowania egzekucyjnego. Co więcej, wierzyciel, legitymujący się prawidłowym tytułem wykonawczym wobec dłużnika, który nie spełnił stwierdzonego tym tytułem świadczenia, miał podstawy sądzić, iż nie zachodzą w sprawie przesłanki do odmowy wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Komornik sądowy podjął w sprawie czynności egzekucyjne, wezwał wierzyciela o zaliczkę na wydatki i dokonał zajęć egzekucyjnych.

Żaden przepis prawa procesowego normującego egzekucję nie nakłada na wierzyciela inicjującego postępowanie egzekucyjne przeprowadzenie uprzedniego dochodzenia co do aktualnej sytuacji prawnej dłużnika czy też jego stanu majątkowego. Wręcz przeciwnie, wierzyciel kierując wnioskiem egzekucyjnym do wyspecjalizowanego organu egzekucyjnego może się ograniczyć do oznaczenia stron postępowania (art. 126 § 1 pkt 2 i § 2 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 kpc) i świadczenia, które ma być spełnione (art. 797 kpc) pozostawiając szczegółowe ustalenia dotyczące dłużnika (art. 760(1) kpc, art. 761 kpc, art. 801 § 1 kpc) temu organowi. W toku tych czynności może zatem dojść do ustalenia, iż wobec dłużnika toczy się postępowanie tego rodzaju co w przedmiotowej sprawie, co nie uzasadnia a priori przyjęcia winy wierzyciela - nie mającego często żadnego kontaktu z dłużnikiem i wiedzy o nim, w zainicjowaniu tego postępowania.

Powyższe przesądza w ocenie Sądu o wadliwym zastosowaniu przez organ egzekucyjny w przedmiotowej sprawie przepisu art. 30 ukk przy orzekaniu w przedmiocie uzupełnienia postanowienia o kosztach z 2 kwietnia 2020 r. i obciążeniu wierzyciela 10% opłatą egzekucyjną z tego przepisu, co uzasadnia orzeczenie, jak w punkcie 1 sentencji niniejszego postanowienia, na podstawie powołanych wyżej przepisów w zw. z art. 767 § 1 kpc.

Umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje zgodnie z art. 826 kpc uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych i rodzi obowiązek ustalenia przez organ egzekucyjny kosztów zakończonego w ten sposób postępowania, w tym kosztów komorniczych (a zatem również opłat egzekucyjnych), w formie postanowienia w trybie art. 770 § 2 kpc w zw. z art. 21 zd. 3 ukk, o czym Komornik już orzekł prawomocnie postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2020 r. (k. 32 akt komorniczych)

Uzupełniając w/w postanowienie w zakresie opłaty egzekucyjnej i ustalając jej wysokość, z uwagi na okoliczności podniesione wyżej, Komornik winien był jednak sięgnąć po przepis art. 29 ust. 4 ukk, nie zaś art. 30 ukk.

O kosztach postępowania skargowego orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 13 §2 kpc (co do zasad zwrotu kosztów procesu w postępowaniu sądowym ze skargi na czynności komornika - K. Kamińska – Krawczyk, Koszty postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego, Warszawa 2016, str. 213).

Na koszty postępowania w niniejszej sprawie składała się opłata sądowa od skargi w kwocie 50 zł. (stosownie do treści art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 300 ze zm.) oraz wynagrodzenie pełnomocnika skarżącego w kwocie 80 zł. (§ 8 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015 r., poz. 1800 z późn. zm.).

Sędzia Izabela Śwital